

DOBRÉ ZPRÁVY

Časopis Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové

HEŘMAN
VOLF

LOUČÍME SE
S DIANOU
STERNBERGOVOU

První člověk s handicapem,
kterého jsem v životě potkal,
jsem byl v zrcadle já sám

MILÉ ČTENÁŘKY A MILÍ ČTENÁŘI,

stalo se zvykem, že podzimní číslo časopisu je věnované zářijovému Běhu dobré vůle. Na následujících stránkách vám přinášíme rozhovor s patronem běhu a zároveň laureátem Ceny veřejnosti v rámci Ceny Olgy Havlové Heřmanem Volfem. Pan Volf se po těžkém úrazu nevzdal, a nejen že se dokázal naplno vrátit do běžného života, ale pomáhá mnoha dalším lidem, které potkala nepřízeň osudu, a povzbuzuje je. Věřím, že jeho neutuchající optimismus a životní elán inspirují i vás a dodají vám sílu nevzdát se ve složitých životních situacích.

Velké překážky dennodenně překonává i rodina Markových z Ostravy, která se stará o dva těžce nemocné sourozence. Adélka a Matyášek se narodili se vzácnou formou svalové dystrofie, která vyžaduje celodenní péči rodičů. Naši běžci dobré vůle na letošním závodě pomohou vybrat potřebné peníze na nákup nového invalidního vozíku pro Adélku. Příběh rodiny přibližuje rozhovor s maminkou Romanou Markovou.

Na dalších stránkách časopisu zavzpomínáme na Cenu Olgy Havlové, která se letos konala již po třicáté, a také představíme další události, jež se odehrály v naší nadaci. V září rovněž začíná měsíc dobročinné závěti, a proto vám přinášíme vzpomínku na dávkyni ze závěti Evu Ryndovou.

V červenci nás k naší lítosti opustila dlouholetá spolupracovnice a dávkyně Diana Sternbergová. Paní Diana společně s Olgou Havlovou stála u zrodu Výboru dobré vůle, po celou dobu naši nadaci věrně podporovala jako velkorysá dávkyně a působila rovněž v roli místopředsedkyně správní rady. V úctě a s velkým vděkem na paní Dianu vzpomínáme a přinášíme i vám prostřednictvím našeho časopisu vzpomínky dalších lidí, kteří měli možnost setkat se s touto mimořádnou ženou a spolupracovat s ní.

Přeji vám hezké čtení

› Monika Granja
ředitelka Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové

2

Posláním Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové je pomáhat lidem, kteří se pro svůj nepříznivý zdravotní a sociální stav těžko včleňují do společnosti a nemohou se bez pomoci druhých sami o sebe postarat. Svým působením se nadace snaží o rozvoj duchovních hodnot, vzdělání, ochranu lidských práv a všeobecně uznávaných humanitárních hodnot.

DOBŘÉ ZPRÁVY

Časopis Výboru dobré vůle
– Nadace Olgy Havlové

Vychází 9. září 2024
Redakční rada: Monika Granja, Terezie Jenisová, Veronika Širc
Jazykové korektury: Monika Granja, Terezie Jenisová, Hana Laksarová
Grafika: Pavlína Najfusová
Foto na obálce: archiv H. Volfa
Vydal: Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, Senovážné nám. 2, 111 21 Praha 1, vdv@vdv.cz, www.vdv.cz
Časopis je určen pro dárce a partnery Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové
Časopis je neprodejný
ISSN 2336-596X

PRVNÍ ČLOVĚK S HANDICAPEM, KTERÉHO JSEM V ŽIVOTĚ POTKAL, JSEM BYL V ZRCADLE JÁ SÁM

Text Veronika Širc, foto archiv Heřmana Volfa

Heřman Volf se naučil ve čtyřech letech plavat a v sedmi začal dělat atletiku, které se věnoval do svých 30 let vrcholově. V roce 2006 se po pádu na lyžích ocitl na vozíku a stal se z něj paraplegik.

Sportu se však nechtěl vzdát ani po úrazu. Jen místo kola začal jezdit na handbiku. Když se dozvěděl, že se bude otvírat cyklostezka do Paříže, věděl, že tuto cestu musí podniknout. K Vítěznému oblouku opravdu na handbiku dojel. A právě v roce 2009, během této cesty, se mu v hlavě zrodil plán na založení neziskové organizace Cesta za snem...

Heřman Volf vymyslel řadu projektů, kterými pomohl mnoha lidem s handicapem k návratu do běžného života. Za své aktivity získal minulý rok Cenu veřejnosti v rámci Ceny Olgy Havlové.

Léto bylo pro mnoho lidí ve znamení dovolené a odpočinku, ale pro tebe je to každoročně hodně časově náročné období kvůli Metrostav Handy Cyklo Maratonu. Byl to tvůj záměr chystat tak velký projekt právě v létě?

Ano, je to záměr. Je to akce, během které spojujeme zdravé a handicapované cyklisty. Najít v cyklistickém kalendáři společný termín, aby se mohli zúčastnit třeba i závodáci, není úplně jednoduché. Ale tento termín se ukázal jako nejlepší, aby se každý, kdo chce, mohl zúčastnit akce, kdy objíždíme republiku na kole. Ve čtyřčlenných nebo osmičlenných týmech, které jsou složené ze zdravých a handicapovaných cyklistů, objedeme za čtyři noci a čtyři dny celou Českou republiku. Je to 2222 kilometrů s limitem 111 hodin.

Ty sám jsi byl vášnivým cyklistou odjakživa, nebo to vyplynulo z okolností? Jezdil jsem na kole už dříve jako člověk chodící. Myslel jsem si, že po mém úrazu už to nebude možné. Pak jsem ale zjistil, že existují speciálně upravená kola pro vozíčkáře. Zkusil jsem to na handbiku a začalo mě to bavit. Už jako zdravý jsem měl velký sen

VÍTĚZNÝ OBLOUK. V roce 2009 dojel Heřman Volf po nově otevřené cyklostezce až do Paříže. A právě na této cestě se mu v hlavě zrodil plán na vytvoření neziskové organizace Cesta za snem.

procestovat Evropu na kole. Když se mi pak stal úraz, řekl jsem si, že už není na co čekat. A jestliže je to možné, Evropu projedu na handbiku. V roce 2009 jsem vyjel do Paříže a pak každý rok jiným směrem. Cesty jsem nazval Křížem krázem Evropou. Jel jsem do Banské Bystrice na Slovensko, do Říma za papežem s poselstvím českých vozíčkářů a poslední cesta byla do Norska do Osla. Tam jsme jeli každý den za jedno handicapované dítě. Byla to krásná cesta, která završila cesty Křížem krázem.

Pojďme se na chvíli vrátit zpátky do roku 2006, kdy se ti stal úraz na lyžích. Kdysi jsi mi řekl, že jsi člověk, který dělá věci ne na 100, ale 120 procent. Lyže jsi miloval, ale protože jsi měl firmu, nebylo tak lehké se na lyžovačku uvolnit. Ale když už jsi byl na horách, ráno jsi vyjel na kopec

3

a končil jsi až když večer vypnuli vlek. Úraz se ti stal po celém dni stráveném na sjezdovce. Přičítáš tedy pád únavě?

Myslím si, že ne. Sjezdovka byla hodně ledovatá a ti, co ji udržují v rozumném stavu, vyhazovali z kraje sjezdovky sníh a zarovnávali to rolbou. Nerad jsem se šoupal z kopce, jezdil jsem po hranách. Když jsem přijížděl do spodní části sjezdovky, skoro už u lanovky, spadl jsem do díry. Neměla tam být, ale samozřejmě i já jsem měl jet tak, abych lyže dokázal zvládnout...

Jaké byly tvoje první hodiny po pádu?

V Herlíkovicích, kde se to stalo, se ke mně seběhli známí – vlekaři. Zavolali záchranku, která mě odvezla do Vrchlabí do nemocnice. Tam zjistili, že mám rozlámanou páteř, takže mě převezli do Hradce Králové, kde mě hned operovali. V té době už člověk tuší, že není něco v pořádku, protože jsem nemohl hýbat nohama. Měl jsem i protrženou plíci, zlámaná žebra a špatně se mi dýchalo. V Hradci mi tedy tehdy zachránili život a sešroubovali záda.

Handicap mě naučil větší pokoře vůči ostatním lidem. Pokoře k tomu, že zdraví máme skutečně jen jedno.

Když ti lékaři zachránili život, co následovalo dál?

První měsíc člověk prožije ty nejtěžší chvíle. Máte velké bolesti. Člověk se sám neotočí na posteli, musíte doufat, že někdo přijde, aby vás otočil. Sestřičky vás samozřejmě nechtějí otáčet každou půlhodinu, ale třeba až každé tři hodiny, aby nedošlo k nějakým proleženinám. Hýbat se mnou nebylo jednoduché.

Co tě v těch dnech drželo nad vodou?

Moje žena mě rok před úrazem dokopala na meditační kurz. První měsíc jsem tedy strávil v meditacích. To mi pomohlo překonat ty nejtěžší chvíle. Poté mě převezli na spinální jednotku do Motola, kde už člověk začíná pomaličku, ale jistě žít s tím handicapem. I když začátky jsou krušné. Začínají vás třeba stavět... Člověk leží celou dobu – třeba dva měsíce. Když se pak posadí, nevydrží to dlouho. Natož stát. Všechno je to postupný proces – chvílku sedět, pak si stoupnout – na to jsou takové speciální stavěcí postele. Zkoušíte si to tak, abyste to vydrželi v tom stoji, aby člověk nepadal a nebylo mu špatně. Zhruba po dvou měsících v Motole jsem se dostal do rehabilitačního ústavu Kladruby, kde už vás připravují na ten normální, obyčejný život. Ale i tam jste pořád taková chránění, hájení. Se vším vám pomohou. Ale připravují vás na to, že přijдете do normálního života a tam už musí každý sám... Případně s někým, koho máte ve svém okolí. Protože ten úraz se nestane jenom vám, ale i nejbližšímu okolí, se kterým žijete. Je

tedy potřeba, aby k tomu i ten handicapovaný tak přistoupil – že není postižený sám, ale jeho neopatrností nebo smůlou, kterou v životě měl, trpí i jeho okolí. Jeho úkolem je, aby to okolí pocítilo co nejméně.

Jak se s tvým úrazem vyrovnala rodina?

Měl jsem hodně malé děti. Snažil jsem se, aby nebyly tím úrazem moc postiženy. Nastoupil jsem po úrazu jako téměř plnohodnotný otec, který se začal o děti opravdu starat, aby neměly žádnou újmu z toho, že sedím na vozíku. Samozřejmě nejde to úplně, ale snažil jsem se. Velkou inspirací a motorem pro mě byly děti. A také žena.

Jednou jsi mi vyprávěl, že sis dokonce po úrazu začal plnit sny, které jsi do té doby odkládal. Skočil jsi padákem, potápěl ses... Jak náročné bylo začít si plnit sny?

Náročné to je vždycky. Když máte nějaký sen, většínou to není jednoduché. Musíte si za cílem jít. Život bych přirovnal k horolezecké stěně. Nešťastná náhoda vás přivede úplně pod stěnu. A vy lezete nahoru. Jsou tam různé kruhy a místa, kde se můžete zajistit. A to jsou ty cíle, které si před sebe dáte. Mým prvním cílem bylo mít novou práci a tím zabezpečit rodinu. To byl tedy můj první kruh na horolezecké stěně. Jak jsem se vrátil z Kladrub do normálního života, už jsem měl zajištěnou práci. Začal jsem pracovat každý den. Kreslil jsem koupelny v 3D pro jedno koupelnové studio v Praze. Byl jsem překvapený sám ze sebe. Do té doby jsem si totiž udělal maximálně fakturu na počítači a najednou jsem byl úrazem přinucený se všechny věci naučit. To byla první skoba v životě, kterou jsem se po úrazu zajistil. A zjistil jsem, že když opravdu chci, dokážu spoustu dalších věcí.

A jedním z těch snů bylo i projet si Evropu na kole...

Ano, zjistil jsem, že i vozíčkáři mohou jezdit na kole, tak jsem si řekl, že si vezmu tři týdny dovolenou a pojedu na kole do Paříže. Zrovna tam totiž otevřeli cyklostezku, takže mým cílem bylo dojet až k Vítěznému oblouku – symbolu vítězství nad nepřízní osudu,

SURF ARENA. Surfovat, skočit s padákem nebo se potápět? Pro Heřmana Volfa žádný problém. Sny si plní handicapu navzdory.

Relax.

kteří mě potkala. Všem okolo jsem to řekl proto, abych už nemohl cuknout. Rok jsem se na to připravoval. Sehnal jsem si kolo a trénoval, abych do Paříže opravdu dojel. Udělal jsem si svůj vlastní treňažer, protože jsem potřeboval trénovat i doma, abych nebyl příliš závislý na ostatních cyklistech, kteří se mnou jeli. V roce 2009 jsem pak opravdu dojel pod Vítězný oblouk. A tím začala má cesta za snem...

Právě tvoje nezisková organizace Cesta za snem je velmi úspěšná. V jaké fázi se ti zrodil plán na její založení?

Bylo to právě při cestě do Paříže. Když jsme tam odjízďeli, spojili jsme se s Kontem bariéry, že budeme dávat o sobě zprávy na internet a tím budeme vybírat peníze pro další potřebné. Chtěl jsem si vyzkoušet, co lidské tělo vydrží. A chtěli jsme to ukázat i ostatním. Dostalo se nám krásné odezvy, psala nám spousta lidí, že jim to pomáhá. Vybrali jsme tenkrát 60 000 korun. Když jsem přijížděl do Paříže po té cyklostezce, říkal jsem si, že by byla hrozná škoda, kdyby to skončilo... Seděl jsem tedy na handbiku, měl jsem spoustu času na přemýšlení a s kolegou Mílou Doležalem jsme si řekli, že dáme dohromady neziskovku.

Když jsi zakládal neziskovou organizaci, uvědomoval sis, co všechno budeš muset dělat? Že budeš muset být i fundraiserem, řešit účetnictví...

Jasně, že ne. Ale když člověk chce, tak hledá způsob a ne důvod. My jsme hledali způsoby postupně a začalo nás to bavit. Dávalo nám smysl být příkladem a pomáhat někomu dalšímu. Od začátku jsme nechtěli dělat akce pro handicapované. Chtěli jsme dělat akce pro všechny. Aby se lidé potkávali na stejných místech, aby je to spolu bavilo. Chtěli jsme bořit tabu o lidech s handicapem. Máme například spoustu lidí po mozkové obrně. Jsou to lidé, kteří se třeba špatně vyjadřují, ale jsou skvělí. Dokážou být velkým přínosem pro společnost. A jenom pro to, že společnost je nedokáže přijmout, protože nevědí, jakým způsobem k nim přistoupit. Nebo o nich mají lidé

předsudky, jak se špatně vyjadřují, jak se chovají... Chtěli jsme ukázat, že známe spoustu lidí, kteří jsou nejen velkou inspirací, ale i přínosem pro celou společnost. A to samé pro handicapované. Chtěli jsme jim ukázat, že když můžeme my, mohou oni také.

S neziskovkou Cesta za snem pomáháš opravdu hodně lidem. Znal jsi i před úrazem někoho, kdo má handicap?

To je hezká otázka. Než jsem měl úraz, neznal jsem nikoho. První člověk s handicapem, kterého jsem v životě potkal, jsem byl v zrcadle já sám. S handicapem jsem tedy začínal... Nevěděl jsem, jak to funguje. Říkal jsem si – když člověk sedí na vozíku, tak jen dělá věci vsedě. Netušil jsem, že člověk má problém s vylučováním, s tím, že tělo není přizpůsobeno na to, aby celý den sedělo... Problémů je celá řada. Sám na sobě jsem tedy musel vyzkoušet, co a jak funguje.

Změnilo se ti od úrazu tvé blízké okolí? Asi máš kolem sebe nyní hodně lidí s handicapem...

Ano, to je pravda. Je jich mnoho. A myslím si, že jsme jedna z mála neziskovek, ve které jsou jen handicapovaní. Děláme velké akce, ale jsme tu všichni s handicapem. Většinou sedíme na vozíku, máme lidi se svalovou dystrofií nebo po mozkové mrtvici. Jsme na to pyšní, že dokážeme dělat takto velké věci. I když máme handicap. Ale je důležité říci, že nepomáháme jen lidem s handicapem, ale všem. Ozývají se nám lidé i zdraví, kteří si díky nám uvědomili spoustu věcí. Když vidí naše videa, náš projekt Lvíce, Handy Cyklo Maraton... Uvědomili si, že i oni můžou. Nemusí brečet nad tím, co jim osud nadělil, i když nemají žádný handicap. Je to jen na nich, jaký život budou žít. Protože žijeme jen jednou. Život je natolik krátký, že když tady strávíme třeba zbytečně dva roky tím, že nad sebou budeme přemýšlet, lámat rukama, je to strašná ztráta času. Přitom za ty dva roky tu můžeme prožít nádherné chvíle.

Minulý rok jsi získal Cenu veřejnosti v rámci Ceny Olgy Havlové. Co pro tebe toto ocenění znamenalo?

Cena veřejnosti je vždycky pro mě velice důležitá, protože dělám věci pro lidi. A pokud mi veřejnost řekne ‚Děkujeme!‘, tak si říkám, že to děláme dobře. Směr, který jsme nastolili, je správný. A budeme v tom pokračovat. Je to ocenění naší práce. Moc si toho vážím.

Lidé, kteří mají získaný handicap, často mluví o tom, že je něco nemoc naučila. Například ve svém životě zpomalili... Co tebe naučil handicap?

Naučil mě větší pokoře vůči ostatním lidem. Pokoře k tomu, že zdraví máme skutečně jen jedno. A jestli jsem zpomalil? Určitě ne. Pomáhat ostatním mě naplňuje. To mi dává sílu pomáhat a pokračovat v životě...

OHLÉDNUTÍ ZA CENOU OLGY HAVLOVÉ 2024

Foto Anna Šolcová

- Výroční 30. Cenu Olgy Havlové obdržela **DORIS PRŮŠOVÁ** za své úsilí pomáhat vytvářet pracovní místa na běžném pracovním trhu pro lidi se zdravotním znevýhodněním a bořit bariéry mezi zdravými a handicapovanými zaměstnanci.
- Sedmou držitelkou Ceny veřejnosti se stala **MICHAELA LINKOVÁ**. Aktivně působí ve spolku Revma Liga Česká republika a založila pacientskou skupinu Skleroderma, která poskytuje cennou pomoc všem pacientům s tímto vzácným revmatickým onemocněním.
- Slavnostní ceremonie se konala v nově zrekonstruované secesní Fantově budově Hlavního nádrží v Praze pod záštitou předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR **Markěty Pekarové Adamové**, předsedkyně Výboru pro sociální politiku Senátu Parlamentu ČR **Miluše Horské** a zmocněnkyně vlády pro lidská práva **Klárě Šimáčkové Laurenčíkové**.
- Na letošní slavnostní udílení Ceny Olgy Havlové byli pozváni její dosavadní laureáti a laureátky, kteří jako upomínku k výročí ceny obdrželi obrazy se srdcem z chráněné dílny **Úpořiny** organizace Arkádie z Teplíc. Slavnostním podvečerem provázal redaktor Českého rozhlasu **Jan Pokorný**, na akci vystoupil chlapecký pěvecký sbor **Pueri gaudentes** pod vedením sbormistrů **Libora Sládka** a **Jana Kyjovského**.

6

Hlavní mediální partneři:

Český rozhlas

Mediální partneři:

Partneři:

7

ROZHOVOR S ROMANOU MARKOVOU,
MAMINKOU HANDICAPOVANÝCH SOUROZENCŮ ADÉLKY A MATYÁŠKA

„VĚŘÍME, ŽE POKUD SE NÁM PODAŘÍ DOSAVADNÍ ZDRAVOTNÍ STAV DĚTÍ ALESPOŇ UDRŽET, MŮŽOU VÉST I V DOSPĚLOSTI NAPLNĚNÝ ŽIVOT.“

Text Terezie Jenisová, foto archiv rodiny Markových

Letos se již po šesté uskutečnil Běh dobré vůle, který přináší pomoc rodinám v tísní. Jedním z adresátů pomoci je i rodina Markových z Ostravy – Krásného Pole, která se stará o dva sourozence s těžkým onemocněním. Matyáš a Adélka trpí vzácnou formou svalové dystrofie.

Oba sourozenci se neobejdou bez celodenní péče. Adélka v současnosti potřebuje nový, větší vozíček, lehký a upravený na míru, aby vyhovoval nemocí zkrouceným zadům. Využije jej zejména ve škole.

Adélka potřebuje nový invalidní vozík. Můžete čtenářům přiblížit, jaký je Adélčin současný zdravotní stav a jaké jsou její potřeby, co se nejrůznějších zdravotních a kompenzačních pomůcek týče?

Adélka má těžké tělesné postižení, způsobené kongenitální myopatií typu CCD a mutací genu RYR1. Potřebuje dopomoc druhé osoby při všech osobních aktivitách, na které její vlastní síla nestačí. Od svých dvou let má tracheostomii, dýchací přístroj a hadičku v bříšku (PEG) kvůli výživě.

Adélka využívá hodně kompenzačních pomůcek. Už ve školce využívala aktivní mechanický vozíček, ze kterého však vyrostla a zároveň se jí zhoršila skolióza a postavení pánve. Často si v poslední době stěžuje na bolesti zad. Zřejmě se tak do budoucna nevyhne operaci páteře, ale snažíme se operaci pravidelným cvičením vyhnout nebo ji alespoň oddálit.

Adélce jsme po konzultacích s odborníky vybrali aktivní individuálně upravený vozíček s pevnými zády, který je odlehčený a usnadní jí samostatnost

zejména ve škole, ale také při přesunech k lékařům a na rehabilitace. Protože by Adélka chtěla jezdit do školy a ze školy sama, máme k tomuto vozíčku vyřešen také elektrický pohon. Považujeme za důležité podporovat Adélku v její samostatnosti, má šanci žít v budoucnu „normální“ naplněný život.

Adélčin starší bráška Matyáš má diagnostikovanou stejnou nemoc jako Adélka. Jak se mu daří?

Matyášek je o dva roky starší, a i když jsme v minulosti plánovali, že mu zdravá sestřička bude pomáhat, osud tomu chtěl jinak. Nakonec je Maty ten, kdo pomáhá a táhne Adélku, jako správný starší sourozenec. Mají spolu nádherný vztah. Maty je na tom zdravotně o trošičku lépe než Adélka. Nepotřebuje dechovou podporu, ani speciální výživu. Je dokonce díky pravidelným rehabilitacím schopen stát s oporou.

Co každodenní péče o Matyáše s Adélkou obnáší? Jaké nároky klade na jednotlivé členy rodiny?

Znáte to rčení: „Malé děti – malé starosti, velké děti – velké

starosti“. Je to dřina. Fyzická i psychická. Bez pomoci širší rodiny bychom se neobešli – za to jim z celého srdce děkuji. Zároveň jak děti rostou a my s manželem stárneme, je stále více potřeba kompenzačních pomůcek i v domácnosti.

Můj skvělý manžel je mi obrovskou oporou. Už hodně dlouho je jediným živatelem rodiny právě on. Já se 24 hodin denně starám o děti. Pravidelně jezdíme k různým lékařům, na rehabilitace, do lázní. Děti jsou často nemocné. I obyčejná rýma je nebezpečná, protože nemají dostatečnou sílu smrkat nebo vykašlávat. Adélka i Maty navštěvují běžnou základní školu u nás v Krásném Poli, kde sice mají pedagogické asistentky, ale zároveň je třeba řešit různé přesuny, ale také například hygienu o velké přestávce a u Adélky navíc podávání stravy a odsávání. To vykonávám momentálně já. Je to všechno velice organizačně náročné a každý den máme pečlivě naplánovaný.

Je nějaká naděje, že se v budoucnu zdravotní stav dětílepší nebo aspoň stabilizuje?

S nadějí vyhlížíme nějakou možnost léčby. Maty i Adélka se vlastně zlepšují a zároveň zhoršují neustále. Každý pokrok v sebeobsluze mají tvrdě vydělaný každodenním cvičením. Zároveň ale dochází ke zhoršování fyzického stavu, např. skoliózy, kontraktur, zmenšování kapacity plic, protože přirozeně rostou, ale jejich nemoc nedovolí, aby se vyvíjeli zdravě. Co jde změnit cvičením, na tom makáme, to ostatní kompenzujeme pomůckami. Učíme děti s nemocí žít a přijímat vše, co k ní patří.

Matyášovi a Adélce se ve škole velmi daří. Jaké jsou jejich zájmy a plány do budoucna? Co je nejvíc baví?

Matyášek je velice šikovný na jazyky, ale více ho zajímá příroda a vše kolem ní. Miluje pla-

vání a potápění. Jeho snem je potápění se žraloky. Teď v září nastupuje do 8. třídy a pomalu se poohlížíme po střední škole. Chtěl by pracovat jako paleontolog nebo alespoň s plazy. Zřejmě vybereme nějaké gymnázium, aby měl potom šanci se dostat na vysokou školu s jeho vysněným zaměřením.

Adélka miluje všechno, při čem může pomáhat. Nejvíce vaření, pečení, chystání pohoštění pro druhé. Je velice kontaktní. V září nastupuje do 5. třídy, ale vyhraněná do budoucna ještě není. Chvilí chce být knihovnice, za okamžik zase malířka nebo učitelka. S Matym má společnou lásku ke zvířátkům, takže občas plánuje být také veterinářka.

Co vidíte jako největší překážku na cestě vašich dětí za plným uplatněním v životě?

Za největší překážku považuji předsudky a nastavení naší společnosti. Těžké tělesné postižení našich dětí mnoho lidí vnímá jako nepřekonatelnou překážku. Bohužel, ať už se jednalo o integraci do předškolního zařízení nebo do běžné základní školy, setkali jsme se s názory, že to nepůjde. Stejně jako školní integrace vyžaduje obrovskou míru úprav ve všech podmínkách vzdělávání, integrace dospělého člověka vyžaduje vysokou míru spolupráce a pochopení na všech stranách. Je to nikdy nekončící příběh s mnoha kompromisy.

Co vás naopak v poslední době potěšilo?

V červnu v lázních Klimkovic nám terapeuti, kteří s oběma dětmi cvičí a znají tedy jejich zdravotní stav, sdělili, že od posledních lázní nedošlo k žádnému zhoršení jejich stavu. Naopak pozorovali mírné zlepšení. Za další obrovský úspěch považuji, že se Adélka zlepšuje v samostatném dýchání, a to takovým způsobem, že se vydrží potápat pouze s ucpanou tracheostomií bez dýchacího přístroje.

Co byste vzkázala rodičům, kteří se starají o potomky s obdobnou diagnózou jako vy?

Vzkázala bych jim, že jsou pro mě ti nejlepší rodiče na světě, protože se vzdali svých osobních potřeb a upřednostnili potřeby a zájmy svých dětí. Rodiče, zejména maminky, potkávám v nemoc-

nicích, lázních, na rehabilitacích, a všichni jsou nesmírně silní, trpěliví, obětaví a pokorní. Víím, že za silnou slupkou se skrývají citlivé duše, které se ptají proč a každý den doufají v zázrak. I já jsem taková a za zdraví svých dětí bych dala to své. Vzkázala bych jim, ať si užívají každické vteřiny se svými speciálními dětmi a nepřestávají myslet na to, že naděje umírá poslední.

Co se týká překonávání překážek, vzkázala bych jim – držte se a nebojte se říct si o pomoc. I když to tak na první pohled nemusí vypadat, stále existují lidé, kteří mají chuť a možnost pomáhat a možná se bojí vám to navrhnout. Vědomí, že nejste na všechno sami, je ten nejlepší pocit na světě.

LOUČÍME SE S FRANZISKOU DIANOU PHIPPS STERNBERGOVOU

ODEŠLA ŽENA, KTERÁ MÁLO MLUVILA A HODNĚ DĚLALA: DIANA STERNBERGOVÁ

„Franziska Diana Sternbergová (1936 – 2024) vstoupila 30. července tohoto roku do věčnosti v požehnaných 88 letech. Vídeňská rodačka šlechtického rodu Sternbergů prožila své dětství v Čechách. Dramatické období nacistické, pak komunistické diktatury vedly rodinu k nucené emigraci. Vztah k Československu a silné sociální cítění byly Dianě vlastní celý život. Jakmile to polistopadové poměry umožnily, kromě jiného se také podílela s Olgou Havlovou a dalšími na založení Výboru dobré vůle. Zapojila se organizačně i finančně. Občanské iniciativy pomáhat druhým nebyly za minulých režimů možné. Proto cenné zkušenosti z demokratického světa i Dianino osobní nasazení byly tak podstatné. Že založení Výboru dobré vůle byl šťastný počín, dosvědčuje skutečnost, že již pětadvacet let roste a stále účinně pomáhá potřebným.“

› Vojtěch Sedláček, předseda
správní rady Výboru dobré vůle

S paní Olgou Havlovou se Diana Sternbergová poprvé viděla v roce 1988. Byla tehdy v Praze se skupinou z Helsinského výboru a šli na návštěvu k Havlům. Opakovaně na tu chvíli vzpomínala: „Šli jsme po schodech tiše a ve tmě, aby naše přítomnost nikoho neohrozila. Když jsme byli na půl cestě krkolomného stoupání, rozzářilo se celé schodiště. Na podestě stála krásná žena a ptala se: Proč chodíte ve tmě, neumíte si rozsvítit? A to byla pro mne Olga Havlová. Věcná a logická, chytrá, nesentimentální a vtipná.“

Přátelství obou žen začalo v červnu 1989 na Hrádečku, kam přijeli s přáteli Haroldem Pinterem a jeho ženou navštívit Václava Havla v domácím vězení. Olga a Diana spolu začaly později jezdit po sociálních ústavech a zdravotních zařízeních a snažily se pomáhat lidem, kteří tam žili jako odlození, bez spojení se životem a s lidmi za zdmi těchto zařízení.

Nejhorší pro ně byly ústavy plné dětí a starých lidí, kteří tam byli uzavřeni. Pomáhaly jim ještě před tím, než formálně vznikl Výbor dobré vůle.

Ve Výboru dobré vůle prožila Diana Sternbergová celé čtvrtstoletí jako členka správní rady nadace. Podílela se na založení jeho sesterských organizací v Anglii a USA. K lidem ve vedení nadace vždy chová velkou respekt. Osobně se cítila vinna, že neuměla více dodržet Olžin vzor, že se dozvíдалa o těch, kteří potřebují pomoc, jenom přes papíry a nechodila se s nimi setkávat a povídat si. „To je chyba mého charakteru – stydím se, že neumím být veřejná. Olga Havlová tím také trpěla, ale kvůli své pozici musela být více disciplinovaná,“ vysvětlovala paní Diana.

O charitě obecně měla paní Diana velmi dobré povědomí. Charitu v Americe považovala za velmi solidní, srdečnou. Američany viděla jako lidi s velmi dobrým srdcem, kteří se ale zároveň snaží být společensky viditelní a nemalou roli hraje i daňové zvýhodnění daru. Když se nastěhovala do Londýna,

poznala charitu jiného druhu. „Více se dělá, méně se o tom mluví. Měla jsem kamarádku, která chodila celý život jednou týdně navštěvovat vězně a povídat si s nimi. Jiné ženy chodí do nemocnic – říká se jim „book ladies“ – a vezou s sebou kočárek s malou knihovnou. Nemocní si buď vyberou knížku, nebo jim „book lady“ vybranou knihu čte. Nedá se říci, která činnost je důležitější. Každá pomoc je dobrá,“ konstatovala paní Diana. Těšilo ji, že se přístup k charitě v Čechách

postupně zlepšuje. Velké pochopení měla pro lidi utíkající z nebezpečí svého domova. Připomínala přítomnou pomoc poskytnutou v jiných zemích Českoslovákům, kteří emigrovali.

Na rodovém zámku v Častolovicích paní Diana pravidelně přijímala děti z Nadace Slunce, na jejíž otevření ji v roce 1991 vzala Olga Havlová. Měla je ráda a doufala, že je to oboustranné. Vždy se velmi těšila na jejich návštěvu. „Tancuje se, zpívá, máme klauny a hodně jídla. Je veselo,“ popisovala setkání s dětmi paní Diana. Velmi obdivovala práci ředitelky nadace doktorky Blanky Dvořákové. Připisovala jí zásluhu, že její „dětí“ s kombinovanými vadami kráčí životem bez vědomí svého handicapu. Spolupracovala také s azylovým domem pro rodiče s dětmi v neďalekém Kostelci. Pro handicapované návštěvníky

pořádila na zámku schodolez a vymyslela též prohlídky pro nevidomé s možností všeho se dotýkat.

Diana Sternbergová milovala literaturu a hudbu, říkala, že bez ní nemůže být. Pozitivní energií ji naplňovala příroda. V Častolovicích vybudovala mini zoo, voliéry pro ptáky, útulek pro nemocné labutě, založila růžovou a vodní zahradu, zasadila nové stromy pro budoucnost zámeckého parku, který se těší velké oblibě návštěvníků.

V roce 2015 ukončila Diana Sternbergová své aktivní působení ve Výboru dobré vůle. Stáhla se do ústraní, velkorysími dary však podporovala jeho činnost i nadále. Zemřela ve vídeňské nemocnici v úzkém kruhu své rodiny.

Čerpáno z rozhovorů pro časopis Dobré zprávy
Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové:

1/ „Dobrovolně pomáhat je samozřejmost,“
tvrdí Diana Phipps (č. 4/2009),

autorka rozhovoru Irena Šatavová
2/ Žena, která málo mluví a hodně dělá:
Diana Sternbergová (č. 3/2015),
autorka rozhovoru Irena Šatavová

Pro mě, když se řekne Diana, ozve se i Olga. Měl jsem příležitost (a štěstí) obě poznat i v těch vzrušujících dobách kolem roku 1989. Obě tak rozdílné. Olga se svojí „proletářskou“ přímostí a nekompromisními soudy a Diana se svojí staletými aristokraticky vytříbenou osobností. Přesto si byly obě velmi blízké a byla z nich cítit vzájemná úcta, respekt i vědomí toho, že jejich setkání je pro ně obě osobnostně obohacující.

Ve věnování do knihy, popisující část historie jejich rodiny, mi Diana napsala (anglicky): „Přeji ti hodně štěstí na trnité cestě tvým životem.“ Součástí toho štěstí byla i ona. Díky, Diano.

› Ivan Douša, člen
správní rady Výboru dobré vůle

Věřu je nelehký úkol popsat několika málo slovy tak zajímavou osobnost, jakou byla Diana Phipps Sternbergová. Poznala jsem ji počátkem roku 1990 jako přítelkyni Olgy Havlové a jako iniciátorku vzniku a spoluzakladatelku první dobročinné organizace v naší zemi po sametové revoluci – Výboru dobré vůle. Její role od samého počátku působení VDV byla neocenitelná – Diana přímo sršela originálními nápady, jak nově se probouzející charitativní oblast oživit, a hojně využívala i svých kontaktů v zahraničí k získávání finanční i jiné podpory. Současně se v té době i díky své profesi interiérové designérky stala neoficiální poradkyní a spolupracovnicí Olgy Havlové, která se ujala náročného úkolu zbavit interiéry Pražského hradu a zámku v Lánech nánosů předchozího režimu. Tuto roli Diana zastávala po dlouhý čas s velkým zaujetím a s energií sobě vlastní, přičemž spolu s Olgou sledovala i praktické aspekty této „očistné kúry“, zejména její úspornost (např. dekorační látky levně nakupovaly v českých textilkách a Diana i sama šila a aranžovala okenní závěsy, záclony apod.). Se stejným odhodláním, odvahou a vytrvalostí se Diana vrhla i do obnovování a zvelebování rodového majetku, při jehož dlouhotrvající restituci jsem ji právně zastupovala a měla tak možnost sledovat její neúnavnou snahu naplňovat poslání jejího rodu. Předchozím uživatelem – československou armádou zcela zdevastovaný a vyhořelý zámek Zásmyky sice nebylo možné obnovit do původní podoby, zato zámek Častolovice s nádherným parkem se stal postupem let zejména díky Dianině pracovitosti a organizačním schopnostem skvělou ukázkou, jak zacházet s kulturním dědictvím předků. Myslím si, že Diana svým životem beze zbytku naplnila rodové heslo Sternbergů a že zlatá hvězda v modrém poli nikdy nezapadne.

› Elena Hornová, členka
správní rady VDV

Patnáct let zpátky jsem s paní Dianou na zámku v Častolovicích dělal rozhovor do časopisu Vital, který od té doby finančně podporovala. Vyprávěla o tom, jak je tady u nás těžké najít spolehlivé lidi, a jak si proto sama natírá na zámku schody nebo vyměňuje olej ve fritéze v zámecké kuchyni, protože kuchaři na to nedbají. Diana měla smysl pro detail a odpovědnost. Nemusela se sem vracet. V Anglii, kam její rodina po únoru 1948 emigrovala, si zařídila dobrý život a práci jako bytová architektka. Přesto přišla a Častolovicím vrátila zašlou krásu. O síle a nezdolnosti rodu Sternbergů je i kniha Cesta, kterou napsala její maminka Cecilie. Jsem vděčný, že jsme se na té cestě s šarmantní a činorodou paní Dianou setkali. Bylo mi ctí.

› Jiří Hrabě, ředitel Elpida, o.p.s.
a šéfredaktor časopisu Vital

Když jsme obdrželi ve Slunci zprávu o tom, že nás navždy opustila naše drahá Diana Sternbergová, dlouholetá příznavkyně a podporovatelka našeho zařízení pro handicapované děti a dospělé, bylo to pro nás jako blesk z čistého nebe. Nedávno jsme jako každý rok byli v jejich milovaných Častolovicích, kam nás pravidelně zvala. Bylo to naše poslední společné setkání. Vždy jsme se na zámek těšili, prožívali jsme tam kouzelný, pohádkový den plný pohody a štěstí. Paní Diana se nám věnovala s láskou, mnohé z našich klientů oslovovala jejich jmény, trpělivě jim naslouchala a odpovídala na všechny jejich otázky. Paní Diana byla nesmírně empatická a její vztah k handicapovaným klientům byl neobyčejně opravdový. Odešla žena, kterou jsme milovali a s níž nám bylo vždy dobře. Pro svou moudrost, skromnost, upřímnost a lásku k lidem, přírodě, svému domovu a zvířatům nám zůstane nejen vzorem, ale bude navždy uložena v našich srdcích. Čest její památce!

› Blanka Dvořáková, zakladatelka
Nadačního fondu Slunce pro všechny

Diana Sternbergová, elegantní, originální, kreativní, vtipná, zábavná, prozíravá a nesmírně inspirativní žena. Nesmazatelně ovlivnila život mnoha lidí v České republice, Evropě i za Atlantským oceánem. S noblesou a originalitou pečovala o vztahy, prostředí, květiny nebo nábytek. Velkoryse a neokázalým způsobem přispívala ke zlepšení života lidem v nouzi nebo lidem se zdravotním znevýhodněním, lidem kolem sebe a bez váhání zvířatům všeho druhu. Vše bez potřeby zviditelnit se, pomáhala naprosto samozřejmě. Nejraději se těšila potom zpovzdálí, nespátrřená pohledem na místa, kam její podpora směřovala. Dianino neutuchající nadšení a kreativitu dnes může posoudit každý návštěvník při prohlídce zámku, minizoo a parku v Častolovicích. Rodovému sídlu vrátila duši a stvořila jeho současnou nádhernou podobu.

› Gabriela Bauer, psychologka, bývalá dlouholetá
tajemnice správní rady Výboru dobré vůle

Vidím je, jak spolu sedí v lánském pokoji s brýlemi na nose skloněné nad šitím, zabrané do hovoru. Znalý se jen krátce, a měly si proto hodně co povídat. Díky jejich nápadům a pod jejich rukama se lánský zámek, znetvořený čtyřicetiletým působením komunistických papalášů, postupně proměnil v důstojné, vkusné a opravdu reprezentativní místo pro jednání hlavy státu s významnými osobnostmi a politiky. Jsem přesvědčená o tom, že Olze Havlové pomohlo pozdní přátelství s Dianou Sternbergovou nabrat dech, vydat se novým směrem a vyrovnat se tak se šokovým životním zlomem a později i s těžkou nemocí.

Diana přistála na Hrádečku těsně před listopadem 1989 jakoby z jiného vesmíru. Dokonalá anglická šlechtična doprovázela svého příbuzného, knížete Schwarzenberga, a slavného dramatika Harolda Pintera. Zdálo by se, že žádné jiné světy si nemohou být vzdálenější. Přesto se v tom našem ušmudlaném, postkomunistickém, komplikovaném za pár měsíců zabydlela. Málokdo si dnes uvědomuje, jak důležitá byla její podpora a konkrétní pomoc v prvních měsících Olgy a Václava Havlových na Hradě. Diana vnesla do jejich soukromí v hektických, napjatých týdnech této těžké služby klid, nadhled a sebevědomí. Její laskavé rady a znalosti jim dodávaly jistotu, šetřily jejich čas i nervy.

Tím, že tak významně usnadnila Olze zorientovat se v nezvyklé situaci manželky hlavy státu s elegancí a důstojností, se Diana Sternbergová vlastně „zasloužila o stát“. Na takové první dámy jsme tu desetiletí nebyli zvyklí. Pro Olgu bylo od dětství samozřejmě pomáhat lidem kolem sebe, ale Dianina podpora a zkušenosti jí výrazně přispěly k tomu, že založila první charitativní organizaci v posttotalitním Československu. Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové úspěšně funguje dodnes.

› Anna Freimanová, editorka
Knihovny Václava Havla

Text Terezie Jenisová, foto Jiří Stokláška, Vojtěch Kuřátko, Petr Lebeda, Luděk Šipla, Anna Šolcová, archiv VDV a festivalu Smetanova Litomyšl

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ OLGY HAVLOVÉ NA TETÍNĚ

Až do konce října je možno navštívit výstavu fotografií „Olga Havlová a Výbor dobré vůle“ v kostele svatého Jana Nepomuckého na Tetíně. Dne 27. dubna jsme ji zahájili spolu s Annou Freimanovou z Knihovny Václava Havla, zástupci místního Sdružení svaté Ludmily na Tetíně a violoncellistou Petrem Hejným. Třiatřicet fotografií umístěných na 26 plakátech zobrazuje počátky činnosti naší nadace, setkávání paní Olgy s dětmi a dospělými se zdravotním znevýhodněním, ale také se spřízněnými osobnostmi. Fotografie pořídili známí fotografové Ondřej Němec, Bohdan Holomíček, Přemysl Fialka, Gabriela Čapková, Zdeněk Chrapek a další.

NADACE OLGY HAVLOVÉ SE ZAPOJILA DO 10. ROČNÍKU FESTIVALU OPEN HOUSE PRAHA

Prostorami naší nadace v krásném neorenesančním domě U Slavičků na Senovázském náměstí 2 jsme o víkend 18. a 19. května provedli více než 500 návštěvníků. Krom zajímavosti z historie domu se zájemci mohli dozvědět více o naší činnosti. Připravený pro ně byl také zábavný kvíz a malá přehlídka originálních modelů ze šatníku paní Olgy. Dny otevřených dveří nadace se konaly v rámci festivalu Open House Praha 2024. Jeho jubilejní desátý ročník zpřístupnil zdarma 115 budov a prostorů na celém území hlavního města.

DRUHÝ ROČNÍK DRAŽBY DOBRÝCH SKUTKŮ VYNEŠL VÍCE NEŽ 4,3 MILIONU KORUN

Neuvěřitelných 4,3 milionu korun ve prospěch 28 dobrých skutků přinesl Druhý ročník Dražby dobrých skutků MUDr. Mileny Černé. Dražba dobrých skutků pořádaná na památku MUDr. Mileny Černé a Dany Němcové se uskutečnila 6. června 2024 v prostorách Valdštejnské zahrady pod záštitou předsedy Senátu Parlamentu ČR Miloše Vystrčila. Akci připravila bez nároku na honorář platforma Breakfaststory spolu s naší nadací, která zde zastávala roli finančního garanta. Firemní dárci a filantropové vydražili 28 skutků a dalších 6 skutků podpořila štedrá dárnyně Hana Hovorka částkou 1,3 milionu korun.

STÁNEK VDV NA FESTIVALU AMBASÁD

Na počátku června jsme se již poněkolkáté účastnili s naším stánkem Festivalu ambasád Food & Culture na Vítězném náměstí v Dejvicích. Na největším mezinárodním street food festivalu na návštěvníky čekaly originální pokrmy typické pro dané země, často za účasti známých kuchařů či dokonce samotných velvyslanců a velvyslankyň a jejich rodin. Veškerá nabídka vychází z myšlenky Farmářských trhů přinášet kvalitní suroviny pro kvalitní gastronomii. V rámci bohatého kulturního programu se představili také soubory ze zapojených zemí. Děkujeme pořadatelům MČ Praha 6 a organizaci Trhy na Kulaťáku, že jsme mohli být součástí festivalu a představit zájemcům činnost naší nadace.

GOLF DOBRÉ VŮLE POMŮŽE 15 DĚTEM S NEUROLOGICKÝM ONEMOCNĚNÍM

Úžasných 217 347 korun vynesl pátý ročník charitativního turnaje Golf dobré vůle. Šedesátka hráčů na golfovém hřišti v Kácově svou hrou přispěla na pomoc 15 rodinám s dětmi s neurologickým onemocněním. Náš veliký dík patří všem golfitům, generálnímu partnerovi turnaje, společnosti aeqoom a jejímu zakladateli Radku Hradilovi, všem účastníkům a organizátorům z Putt PD. Za věnování knihy o himalájských výstupech výhercům turnaje děkujeme nejúspěšnějšímu českému profesionálnímu horolezci Radku Jarošovi.

VELKÝ ZÁJEM O SEMINÁŘ „JAK ČELIT TRAUMATU U DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH“ V TIBET OPEN HOUSE

Do Tibet Open House v Praze 1, kde se seminář konal, dorazilo přes 60 zástupců neziskových organizací z celé ČR. Úvod do problematiky přednesla psychiatrička a terapeutka MUDr. Kateřina Duchoňová, účastnice mezinárodního vzdělávacího semináře pro lékaře v Salcburku. Praktický pohled a zkušenosti práce s dětmi představily organizace SOFA a AMIGA. Na seminář navázala Art facilitace jako účinný prvek podpory, prezentovaná spolkem Barvolam. Seminář byl podpořen z programu Active Citizens Fund, který spravujeme s Nadací OSF a Skautským institutem. Poděkování patří též Open Medical Institute, s nimiž pořádáme salcburské semináře pro lékaře.

NOVÁ SPOLUPRÁCE S POŘADATELI FESTIVALU SMETANOVÁ LITOMYŠL

V Litomyšli u Stromu Olgy Havlové jsme v pátek 6. července podepsali s pořadatelem festivalu Smetanova Litomyšl a advokátní kanceláří Kocián Šolc Balaštitk Memorandum o spolupráci. Cílem spolupráce je šíření osvěty o sociálních tématech a upozorňování na sociální problémy a potřeby pomoci slabším prostřednictvím kultury, připomínání životního díla a odkazu Olgy Havlové, a rozvíjení dárcovství zejména v regionech.

NOVÝ PODCAST VDV S DOBRŮU VŮLÍ

Již od března vám pravidelně přinášíme formou podcastu rozhovory s dosavadními laureáty Ceny Olgy Havlové, která letos slaví 30 let od svého založení, a též s nositeli Ceny veřejnosti. Podcast S dobrou vůlí vychází jednou měsíčně na obvyklých podcastových platformách jako je Spotify, Audiolibrix a Apple Podcasts nebo na webové stránce Soundtier.com. Všechny rozhovory je možné si také přečíst, a to buď na našem webu nebo na naší speciální stránce webu Deníku N. Podcast zvukově zpracovává sound designer Martin Hůla. Zaznívají v něm také motivy Písně pro Olgu, kterou na památku Olgy Havlové složila Aneta Langerová. Autorky rozhovorů jsou Hana Strašáková a Veronika Širc.

Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové je již řadu let součástí kampaně Měsíc dobročinné závěti. Každoročně na přelomu září a října děkujeme všem našim dárcům a dárkyním, kteří na nás myslí ve svých závětech. Tentokrát přinášíme vzpomínku na paní Evu Ryndovou, díky jejíž velkorysosti jsme mohli podpořit hned pět organizací pečujících o seniory. Čest její památce.

Paní Ing. Eva Ryndová se narodila v Praze, kde vystudovala Obchodní akademii a Vysokou školu ekonomickou. V Praze žila a pracovala podstatnou část svého života, celých 60 let. Poslední roky před odchodem do důchodu pracovala na Finančním ředitelství pro hl. m. Prahu. Vždy byla hodnocena velmi kladně pro svoji vysokou odbornost, pracovitost, pečlivost, slušnost, a hlavně milou a kamarádskou povahu. Dobrá nálada a úsměv na tváři byly pro ni charakteristické.

Prahu měla moc ráda a ráda se jen tak procházela ulicemi, prohlížela památky a obdivovala její krásu. Využívala vše, co jí město nabízelo, posezení v kavárnách s přáteli, divadla, kina, výstavy a nenechala si ujít ani zajímavá koncertní představení. A když nikam nevyrazila, trávila čas doma s kočičkou, o kterou se po smrti otce léta starala. S rodiči měla moc hezký vztah a po smrti maminky zůstala několik let s tatínkem sama. Možná to byl právě on, kdo v ní zažehl lásku k jižním Čechám, vždyť to byl jeho rodný kraj. Zřejmě proto

se po odchodu do důchodu přestěhovala do Třeboně, města, které se stalo její velkou láskou. Prožila zde krásných třicet let. Měla ráda zdejší přírodu, lidi, atmosféru a klid. Protože ráda hodně cestovala nejen v mládí, ale i v poměrně vysokém věku, vyráželi s přítelem nejen do blízkého okolí, ale i do Alp a třeba i k moři. Byla duševně i tělesně aktivní do vysokého věku.

Změny, které přišly po roce 1989, a návrat demokracie do naší země nadšeně vítala. Vážila si pana Havla jako osobnosti i jako našeho prezidenta. Ale paní Olgu obdivovala a vysoce oceňovala její práci pro lidi, kteří se museli v životě vyrovnávat s nějakým zdravotním handicapem. Oceňovala poslání a práci Nadace Olgy Havlové, tedy i práci všech lidí, kteří spojili svůj život s touto nadací. Svoje uznání všem těmto lidem vyjádřila ve své poslední vůli a odkázala Nadaci Olgy Havlové 300 000 korun.

› PhDr. Hana Klainová, přítelkyně Evy Ryndové

POZNAMENEJTE SI DO DIÁŘE

- ZÁŘÍ** › výstava „Olga Havlová ve vzpomínkách přátel a fotografiích Bohdana Holomíčka“ navštíví Písek
- 21. ZÁŘÍ** › na Výstavišti v Praze – Holešovicích bude VDV součástí Festivalu Fondů EHP a Norska
- 25. ZÁŘÍ** › je uzávěrka pro přijímání žádostí o stipendium z programu Stipendia Nikoly Tesly
- 25. ZÁŘÍ** › v 17 hodin se koná slavnostní otevření charitativního obchodu Cesty domů na adrese Žitná 27 v Praze 1 – v domě, který vlastní VDV
- 2. ŘÍJNA** › v 17 hodin se v kanceláři VDV uskuteční osvětová beseda s Kateřinou Maxovou „Nejsme z jiné planety“ o životě s dětskou mozkovou obrnou a o tom, jak pomoci lidem pečujícím o své blízké
- 10. ŘÍJNA** › se v Galerii Mánes na konferenci Good company circle uskuteční beseda o společném programu VDV a ČSOB Fondu vzdělání
- 16. ŘÍJNA** › v 19 hodin v Knihovně Václava Havla pokřtíme nový charitativní kalendář VDV věnovaný Olze Havlové s kresbami Adély Marie Jirků
- 17. ŘÍJNA** › v Míčovně Pražského hradu se pod záštitou prezidenta Petra Pavla koná závěrečné setkání příjemců a partnerů programu Active Citizens Fund ČR
- 18. ŘÍJNA** › je uzávěrka pro přijímání návrhů projektů do 5. ročníku středoškolské výzvy „Daruj srdce“
- 21. LISTOPADU** › se pod záštitou primátora hl. m. Prahy uskuteční slavnostní vyhlášení 5. ročníku středoškolské výzvy „Daruj srdce“ a beseda se zapojenými studenty
- 1. PROSINCE** › se v koncertní síni v kostele sv. Šimona a Judy v Praze pod záštitou paní Evy Pavlové uskuteční 29. Benefiční koncert dobré vůle